

Fontys Hogeschool Sociale Studies 2022, Stefan Assink, MEd; Dr. Dana Feringa

Deze factsheet bevat een samenvatting van het onderzoek 'Regionaal expertteam jeugd: cirkel van invloed en samenwerking met partners in de regio'.

Situatieomschrijving

- Anno 2021 kampt de jeugdzorg met grote knelpunten, m.n. op het gebied van personeel, hoge caseload en werkdruk, administratieve rompslomp en integrale en domein-overstijgende samenwerking. Gevolg: jeugdigen (met complexe problematieken) krijgen niet altijd de hulp die zij nodig hebben.
- Deze ontwikkeling speelt landelijk en is mede aanleiding geweest voor het initiëren van (Boven)Regionale Expertteams Jeugd.
- (Boven)Regionale Expertteams Jeugd in Nederland worden geacht uitvoering te geven aan vier functies: consultatie en advies, proces-regie, signalering en adviseren en het leren van complexe zorgvragen.
- Doel van dit onderzoek is het verkrijgen van kennis en inzicht in hoe het Regionale Expertteam Jeugd in een regio in het zuiden van het land binnen de gegeven context kan aansluiten bij zorgbehoeften van jeugdigen, opvoeders en betrokken zorgprofessionals, zodat adviezen bijdragen aan snelle en passende hulp voor jeugdigen en opvoeders met complexe zorgvragen in de regio.

Methodologie

- Vraagstelling: Op welke manier kan het Regionale Expertteam Jeugd binnen de gegeven context aansluiten bij de zorgbehoeften van jeugdigen, opvoeders en betrokken zorgprofessionals, zodat adviezen van het expertteam bijdragen aan snelle en passende hulp voor jeugdigen met complexe zorgvragen in de regio?

- Dataverzameling heeft plaats gevonden in de periode 2019, 2020 en 2021.
- Semigestructureerde interviews (n=24) op basis van een topiclijst:
 - Leden RET: 9
 - Casus-inbrengers: 8
 - Professionals zorgorganisaties: 5
 - Cliënten/jeugdigen: 2

Resultaten

- De huidige werkwijze van het RET verloopt volgens verwachting op het gebied van kennis/expertise, casusbesprekingen met de jeugdigen en zijn ouders/opvoeders.
- Commitment en concrete afspraken tussen alle stakeholders bij de casusbespreking in het RET met betrekking tot de te organiseren zorg is essentieel in het belang van de jeugdige.
- Draagvlak en mandaat van het RET op alle niveaus binnen (zorg)instellingen is een aandachtspunt.
- Zorg stagneert na het uitgebrachte RET-advies: zorgaanbieders kunnen veelal het specifieke maatwerktraject waar binnen het RET-advies op wordt gestuurd niet realiseren. De randvoorwaarden bij zorgaanbieders om tot zo'n passend maatwerktraject te komen ontbreken veelal. Gevolg: jeugdige is onvoldoende geholpen bij het verkrijgen van een passend zorgaanbod, zij blijven circuleren in het zorgsysteem.

> FOR SOCIETY

Conclusie

- Het RET voorziet van een adequaat inhoudelijk advies in relatie tot de behoeften van het kind, de jongere en het gezin, in de beleving van jeugdigen, casus-inbrengers, zorgaanbieders en leden RET die binnen deze studie zijn gesproken.
- Zorgtrajecten stagneren desalniettemin, omdat zorgorganisaties het uitgegeven advies veelal niet kunnen realiseren.
- Aandachtspunt is de procesregie na het door het RET uitgebrachte advies (opvolging en nazorg).

Aanbevelingen

- Het benutten van discretionaire ruimte in het implementeren van het RET-advies kan een impasse in het realiseren van passende zorg voor jongeren met multi-problematiek voorkomen. In het huidige zorgsysteem in Nederland bestaat ruimte om jeugdzorg in samenspraak in te richten. Dit is tevens een advies aan gemeenten in de regierol die zij vervullen.
- Meer bekendheid van het RET in de regio betekent meer slagvaardigheid voor het realiseren van passende jeugdzorg. We bevelen gemeenten aan om ontmoetingen tussen zorgorganisaties en het RET te initiëren, faciliteren en cyclisch te evalueren zodat de uitwisseling van ervaringen in regionale kennisnetwerken professionals kan versterken in hun rol.

- Integrale jeugdhulp en effectieve samenwerking tussen partijen in de regio vraagt om een heldere (samenwerkings) infrastructuur. Het hebben van een gedeelde visie/perspectief op de problematiek van de cliënt en het hebben van voldoende kennis over partijen en instanties is daarbij van belang. Ook zaken als voldoende tijd en financiële middelen en het hebben van een adequate infrastructuur om onderling informatie uit te wisselen zijn belangrijke voorwaarden om constructief samen te werken, in het belang van de cliënt. Wat betreft die infrastructuur roepen we lokale bestuurders en gemeenten op om een intensieve en structurele samenwerkingsstructuur in het sociaal domein tussen partijen te realiseren, waarbij het belang van de jeugdige het wint van de organisatiebelangen en -systemen.
- Voor de onderzoeks- en onderwijspraktijk bevelen we aan om vragen die deze rapportage oproept aan (vervolg) onderzoek te onderwerpen. Te denken valt aan de vraag hoe integrale samenwerking tussen zorgprofessionals, casus-inbrengers, de leden van het RET en gemeenten vorm kan krijgen en gefaciliteerd moet worden zodat de adviezen die het RET uitgeeft leiden tot uitvoering van passende zorgtrajecten voor jeugdigen met complexe problematieken.